

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTI

Научный вестник Бухарского государственного университета
Scientific reports of Bukhara State University

6/2025

6/2025

E-ISSN 2181-1466

ISSN 2181-6875

@buxdu_uz

@buxdu1

@buxdu1

www.buxdu.uz

MUNDARIJA * СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS**

ADABIYOTSHUNOSLIK * LITERARY CRITICISM *** ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ**

Narzulloyeva N.S.	Yusuf Xos Hojib asarida ramziy soʻzlar talqini: “qon” va “suyak” misolida	3
Norova M.F., Xusenova D.V.	Reflections of ugliness: a cross-cultural study of english and uzbek proverbs	8
Khudoyorova N.B.	Enlightenment ideas in Oliver Goldsmith’s “The traveller” and their comparative analysis in uzbek enlightenment literature	12
Toʻrayeva B.B., Imomova M.H.	Oʻzbek adabiyotida ota obrazining genezisi va tadrijiy evolyutsiyasi	16
Fuzaylova N.A.	Oʻtkir Hoshimov asarlarida ichki kechinmalarning ifodalanish usullari (“Ikki eshik orasi” asari misolida)	23
Mamarasulov U.Gʻ.	Jonlantirish, takror va taqlid soʻzlarning bilvosita tarjimada berilishi (“Der Weg zurück” (E.M.Remark) romanining kirish qismi misolida)	28
Nuritdinova Sh.S.	Bolalar sheʼriyatida ramziy obraz va talqin	33
Носирова Д.Р.	Прагматическая эквивалентность в литературном переводе: теории, методологии, вызовы	39
Файзиева М.С.	Герой как зеркало общества в рассказах Дэвида Лоджа	45
Gʻaniyeva N.Gʻ.	Abdurauf Fitrat asarlarida qarshilikning namoyon boʻlishi	49
Sobirova G.A.	Nazariya va amaliyotda tarjima usullari: qiyosiy sharh	54
Sharipova N.Sh.	M.E. Saltikov-Shedrinning “Bir shahar tarixi” romanida satiraning oʻrni	58
Raximova S.T.	XVIII -XIX asrning birinchi yarmida ingliz adabiyotida ayol nasrining rivojlanish tendensiyalari	62
Qurbonova Sh.Sh.	Urushdan keyingi davrda ayollar va bolalar obrazining badiiy talqini	66
Ziyodulloyeva A.A.	“The black bull of norroway” and the layers of darkness: unpacking the dual symbolism of black in scottish folklore	70
Amonova D.A.	Tragik obraz tushunchasi – Aristotel talqini	74
Norqoʻchqorov Sh.Sh.	Sayid Muzaffaralining “Shajarat-ul-aruz”idagi qofiya harflarining xususiyatlari	78

JURNALISTIKA * JOURNALISM*** ЖУРНАЛИСТИКА**

Mamatqulov X.B.	Sport jurnalistikasi – sport olamining koʻzgusi	82
Boboxonova F.M.	Bolalarga bagʻishlangan media kontentlar tahlili	87
Nuʼmonova N.A.	Media bilan ishlash: diniy tahdidlarning xususiyatlari	91

NAVOIY GULSHANI

Masutova Sh.O.	Alisher Navoyning forsiy qitʼalari tahlili	95
-----------------------	--	----

O'TKIR HOSHIMOV ASARLARIDA ICHKI KECHINMALARNING IFODALANISH USULLARI ("IKKI ESHIK ORASI" ASARI MISOLIDA)

*Fuzaylova Nargiza Abdusamatovna,
Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'tkir Hoshimovning "Ikki eshik orasi" asarida insomning ichki kechinmalarini ifodalash usullari tahlil qilinadi. Asarda qahramonlarning ruhiy holatlari, hissiyotlari va ichki kurashlari badiiy til vositalari, ichki monolog, psixologik tahlil va obrazlar orqali chuqur va aniq tasvirlangan. Muallifning o'ziga xos uslubi va til imkoniyatlari yordamida inson qalbining murakkab qatlamlari o'quvchiga ta'sirli tarzda yetkaziladi. Tadqiqot natijalari O'tkir Hoshimov badiiy asarlarida ichki dunyo va inson psixologiyasini ifodalashning o'ziga xosligini ko'rsatadi hamda zamonaviy o'zbek adabiyotidagi psixologik realizmga qo'shgan hissasini ochib beradi.

Kalit so'zlar: "Ikki eshik orasi", ichki kechinmalar, ifodalanish usullari, ichki monolog, psixologik tahlil, badiiy til, obrazlar, o'zbek adabiyoti, psixologik realizm, inson ruhiyati.

METHODS OF EXPRESSING INTERNAL EXPERIENCES IN THE WORKS OF UTKIR KASHIMOV (IN THE EXAMPLE OF THE WORK "BETWEEN TWO DOORS")

Abstract. This article analyzes the methods of expressing a person's inner experiences in Utkir Hoshimov's work "Between Two Doors." In the work, the mental states, emotions, and inner struggles of the characters are deeply and clearly depicted through the means of artistic language, inner monologue, psychological analysis, and images. With the help of the author's unique style and language capabilities, the complex layers of the human soul are effectively conveyed to the reader. The research results show the uniqueness of the expression of the inner world and human psychology in the works of Utkir Hashimov and reveal his contribution to psychological realism in modern Uzbek literature.

Keywords: "Between Two Doors," inner experiences, methods of expression, inner monologue, psychological analysis, literary language, images, Uzbek literature, psychological realism, human psyche.

СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ ВНУТРЕННИХ ПЕРЕЖИВАНИЙ В ТВОРЧЕСТВЕ УТКИРА КАШИМОВА (НА ПРИМЕРЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ «МЕЖДУ ДВУМЯ ДВЕРЯМИ»)

Аннотация. В данной статье анализируются методы выражения внутренних переживаний человека в произведении Уткира Хошимова "Между двумя дверями." В произведении глубоко и точно изображены душевные состояния, эмоции и внутренняя борьба героев посредством средств художественного языка, внутреннего монолога, психологического анализа и образов. С помощью уникального стиля автора и языковых возможностей сложные слои человеческой души эффективно передаются читателю. Результаты исследования показывают уникальность выражения внутреннего мира и психологии человека в художественных произведениях Уткира Хашимова и раскрывают его вклад в психологический реализм в современной узбекской литературе.

Ключевые слова: "Между двумя дверями," внутренние переживания, способы выражения, внутренний монолог, психологический анализ, художественный язык, образы, узбекская литература, психологический реализм, человеческая психика.

Haqiqiy asar shunchaki yozilavermaydi, haqiqiy asarlar farzand kabi tug'iladi.
(O'tkir Hoshimov)

Kirish. O'zbek adabiyoti bu- o'zbek xalqining boy va qadimiy merosi hisoblanadi. O'zbek adabiyoti bir nechta davrlarni o'z ichiga oladi. XX asr adabiyotining yorqin namoyandasi, o'zbek xalqining zabardast o'g'loni, qalami o'tkir yozuvchilardan biri O'tkir Hoshimov ham o'zbek adabiyotining taraqqiy topishiga o'zining ulkan hissasini qo'shdi.

Buyuk jamiyat arbobi O'tkir Hoshimov 1941-yilda Toshkent shahrida tavallud topdi va ayni bollalik yillari urush qiyinchiliklari, muhtojlik davrlariga to'g'ri keldi. Urush davri qiyinchiliklarini boshidan kechirgan adib, o'zining ko'plab asarlarida ushbu davr voqealarini yoritib bordi.

LITERARY CRITICISM

Mashhur yozuvchi o'zbek adabiyotiga juda ham ulkan madaniy meros qoldirdi. Bulardan, "Cho'l havosi", "Muhabbat", "Nigora" "Shamol esaveradi" nomli hikoyalari, "Qalbingga quloq sol", "Bahor qaytmaydi", "Dunyoning ishlari" kabi qissalari, "Nur borki soya bor", "Tushda kechgan umrlar", "Ikki eshik orasi" kabi romanlari o'zbek adabiyotiga uchqun kabi porlab kirdi va kitobxonlar qalbidan chuqur joy oldi. Adibning har bir asarida o'zgacha yo'nalish tasvirlangan va har bir asaridagi voqealar rivoji kitobxonni chuqur o'ygatib o'tiradi. O'tkir Hoshimov barcha asarlarini real voqealarga asoslangan holda turli xil adabiy birliklar, nozik qochirimlardan faoydalangan holda yaratgan.

O'tkir Hoshimov adabiyotga Abdulla Oripov, Shukur Holmirzayev, Omon Muxtorov singari taniqli yozuvchilar va shoirlar qatorida kirib keladi va o'zining noyob iste'dodi sababli buyuk yozuvchilar Abdulla Qahhor, Oybek, G'afur G'ulomlar tahsiniga sazovor bo'ladi.

O'tkir Hoshimov samarali ijodiy mehnati uchun 1991-yilda "O'zbekiston xalq yozuvchisi" faxriy unvoni bilan taqdirlangan.

Asosiy qism: "Ikki eshik orasi" O'tkir Hoshimov badiiy merosining eng yorqin va ko'zga ko'rinarli qismidir. Ushbu asar 1986-yilning eng yaxshi asarlaridan deb topilib, kitobxonlar tomonidan iliq kutib olindi. Ushbu asar Hamza nomidagi respublika davlat mukofotiga sazovor bo'lgan.

Yetti qism, qirq yetti bobdan tarkib topgan asar deyarli 40 yil davomidagi voqealarni o'z ichiga oladi. Asarda hayot qiyinchiliklari va inson taqdirining murakkabligi mahorat mahorat bilan tasvirlangan. Asar urushdan oldingi davrlardan boshlab, Toshkentdagi ma'lum va ma'shum zilzila voqealari bilan yakunlanadi. Adib asarda asosan odamlar tinchligiga raxna solgan urush voqealarini tilga oladi. Adib asarda urush davrida buyuk o'zbek xalqining frontda va front ortida ko'rsatgan mardonavor va buyuk jasorati haqida bayon etadi. Sovuq urushning har bir ota-ona, go'daklar qalbiga yetkazgan jarohati va xalqimizni ushbu kunlarni sabr-toqat va bardosh bilan yengib o'tgani har bir kitobxonni qalbini larzaga soladi.

Iste'dodli yozuvchining yuksak mahorati orqali asardagi har bir obraz o'quvchining qalbidan chuqur joy olgan va kitobxon voqealar rivoji davomida epizodlar bilan birga yashaydi va ularning dardini his qila oladi. Bu yozuvchining yuksak mahoratidan darak beradi. Ushbu epizodlarning mardligi, samimiyligi, sadoqati, mehnatsevarligi yoshlarni yana bir bora ota-bobolarimizga bo'lgan hurmatini oshiradi.

Adib "Ikki eshik orasi" deya asami nomlanishida ham ramziy ma'no mujassam, ya'ni inson tug'ilgandan toki o'lgunigacha bo'lgan davrda bosib o'tadigan yo'lni nazarda tutadi. Adibning asosiy g'oyasiga ko'ra, bu yo'l juda ham mashaqqatli bo'lib, ushbu qiyinchiliklarni sabr-toqat, kuchli iroda talab etiladi.

Asarning asosiy epigrafi qilib adib quyidagi jumlamani keltiradi. "Rost bilan yolg'onning o'rtasi -to'rt enlik", ya'ni adib ushbu epigrafni quyidagicha tushuntiradi:

"Gap shundaki, ko'z bilan quloqning orasi-to'rt enlik, shunday ekan eshitganingga emas, ko'rganingga ishon".

Yana adib asarni yozish davomida ba'zi qahramonlarni boshidan kechirganlarini o'z og'zidan qanday eshitgan bo'lsam shunday qog'ozga tushirdim, ba'zilarini esa aytganini emas, o'ylaganini yozdim deya ta'kidlaydi.

Asarda asosan Vatanga bo'lgan muhabbat, fidokorlik, hattoki, yurt tinchligi uchun farzandidan, huzur-halovatidan voz kechgan insonlar timsoli tasvirlangan. Asardan olingan mana bu parcha bunga yorqin misol bo'la oladi, ushbu misralar asar qahramoni Robiya tilidan aytilgan: "Erta kartoshkani qazib bo'lsak, indindan kechki karamga tushamiz. Armiyada karam sho'rva beradi, deyishadi. Balki xuddi o'sha men uzgan karamdan Kimsan akamga sho'rva pishirishar. Ovqatni o'ylashim bilan qornim ochgani yodimga tushdi, hali peshinda kartoshka qaynatib yegan edik.... Endi tushlikka bir vaqtlardagidek qo'y so'yib sho'rva solishlar, osh damlashlar yo'q. Mayli, ustimiz yupun bo'lsayam, chalaqursoq yursak ham go'rga! Ishqilib, urush tezroq bitsin. Kimsan akam tezroq kelsin!

Romanning asosiy qahramonlari ikkinchi jahon urushi davrida mardonavor xizmat ko'rsatgan fidoiylar timsolida tasvirlangan. Ulardan Orif oqsoqol, Husan duma, Qora amma, Komil tabib, Kimsan, Robiya, Shomurod kabi qahramonlarning fidoiyligi asarda o'z badiiy ifodasini topgan.

Asarning bosh qahramonlaridan biri Muzaffarning bolalik yillari urushdan keyingi mashaqqatli davrlarga to'g'ri keladi va keyinchalik farovonlikka erishgan yoshlar timsolida tasvirlanadi. Muzaffar go'daklik paytidan juda ko'p qiyinchiliklarni boshidan o'tkazadi, hatto u ona mehridan judo bo'ladi. Sovuq urush onani bolasidan, suyuqli yoridan mahrum qiladi, ya'ni Muzaffarning onasi yorini urushga jo'natgandan so'ng xiyonat yo'lga kiradi va oilasini parokanda bo'lishiga sababchi bo'ladi. Buning natijasida u umrining oxirigacha vijdon azobida qiynaladi. Qishloqning samimiy va pokdil insonlari yosh go'dakni yolg'iz tashlab qo'ymaydi va Orif oqsoqol yaqinda farzandli bo'lgan Bashor opanikiga Muzaffarni olib boradi. Bashor opa oq sutini berib Muzaffarni katta qiladi va unga onalik mehrini beradi. Qora amma ham Muzaffarga o'z farzandidek mehr beradi, hatto boqib olgan qizi Robiyani o'g'li Kimsan bilan unashtirilganiga qaramay Shomurodga uzatadi. Robiya Muzaffardan mehrini ayamay onalik qiladi va voyaga yetqazadi. Muzaffar muhabbatning totli

LITERARY CRITICISM

azobidan ham bebahra qolmaydi va go'zal, latofatli Munavvarga ko'ngil qo'yadi. Ularning beg'ubor sevgisi fojeali yakunlanadi va Muzaffar qayta birovga ko'ngil qo'ya olmaydi. Muzaffarning ko'ngli pokligi, mardligi va sadoqati kitobxonni unga bo'lgan mehrini yana bir bor oshiradi.

Asardagi Orif oqsoqol, Husan duma, Qora amma, Xolposh xola, Komil tabib kabi qahramonlar asardagi odamiylik, fidokorlik, sadoqatni yorqin ko'rsatib beruvchi qahramonlar timsolida gavdalanagan.

Orif oqsoqol va Husan duma vatan uchun jonini fido qilgan insonlar timsolida talqin qilinadi. Ular yoshligidan do'st bo'lib, bir tanu bir jon bo'lib ulg'ayishadi, birga ishlashadi. Orif oqsoqol kolxoz raisi sifatida qishloqni oyoqqa qo'ygan va barchaga chin dildan yordam qo'lini cho'zadigan qishloq otasi sifatida tasvirlangan. Bu ikki qahramon jondan aziz farzandlarini urushga jo'natishadi va farzandlaridan ayrilganlariga qaramay barcha qiyinchiliklarni mardonavor yengib o'tadi. Hatto, o'zlari kiyib turgan kiyimlari va o'zlari uchun asrab qo'ygan oziq-ovqat mahsulotlarini ham urush bo'lib turgan joylarga jo'natishadi. Qora amma tilidan hikoya qilingan mana bu gaplar bunga misol bo'la oladi: "To'g'ri, qora kunga asrab qo'ygan bug'doyimiz ham, jo'xori ham ko'p edi. Ergash selsovet bilan Umar zakunchi "urushga yordam kerak", deb kelganida cholim ikki qop bug'doy, bir qop jo'xori, bir qop turshak, yong'oq aralash quruq mevani eshak aravaga ortib idoraga obchiqib berdi. Urush bo'layotgan joylarga sovuq erta tusharkan shekilli, bisotimizdagi hamma issiq kiyimlarni topshirdik. Kimsanimning etigi, telpagi, cholimning ohorli paxtalik choponi-hammasini..."

Shunday fidoiy insonlarning jonkuyarligi, fidoiyligi, Vatanga muhabbati bizni g'alabaga yetaklagan deya baralla ayta olamiz.

Asardagi Qora amma, Xolposh xola va Lazakat xola obrazlari urush davridagi o'zbek onalarining yorqin timsoli desak adashmaymiz.

Qora amma yakkayu yolg'iz farzandi Kimsanni urushga kuzatadi va yurak bag'ri ezilib, umrining oxirigacha o'g'lini kutib ko'zlari intizor bo'ladi.

Toshkentdagi motamsaro ona haykali ochilish marosimiga tashrif buyurgan Qora amma g'amguzor ona va noma'lum askar haykalini ko'rganda ko'ksidan otilib chiqqan nido barcha kitobxonni ko'ziga yosh olishga undaydi: "-Bole-em!-Qulog'imning tagida yangragan faryoddan seskanib ketdim.-Onasining go'riga tushgan bole-e-em!-Ammam dadamning qo'lidan yulqinib chiqdiyu, kalovlanib, yigit haykaliga talpindi. Yugurib borib, haykalni quchoqladi. -Onasini dog'da qoldirib ketgan Kimsani-I-im! Jon bolam. Jonim bolam!- u haykalning kaskali boshidan quchoqlab o'pa boshladi. Ro'moli sirg'alib tushib, haykalning avtomatiga ilinib qoldi. Oppoq sochlari to'zg'ib ketdi."

Qora amma timsolida yana o'zbek onalariga xos soddalikni va beg'uborlikni ko'rishimiz mumkin. U barcha onalardek har qadamda farzandini o'ylaydi va uning uchun barcha narsani fido qiladi: "-Qurut!-dedi oyim tantana bilan.-Galanska sigirning qatig'idan. Yarmini o'zing ye, yarmini Kimsanga ber, xo'pmi? Kimsanim qurutni yaxshi ko'rardi. Soginib qolgandir." Bu satrlarni o'qib kitobxonning yuzida beixtiyor tabassum paydo bo'lsa ajab emas, yana bu ayolning beg'uborligaga amin ham bo'lamiz. Qanchalik og'ir bo'lmasin o'zining boqib katta qilgan qizi, bo'lajak kelini Robiyani ukasi Shomurodga turmushga uzatadi. Bu bir tomondan ukasini, uning murg'akkina go'dakini o'ylab qilingan bo'lsa, ikkinchi tomondan o'zidan keyin Robiyani himoyasiz qolmasligi uchun qilingan tadbiridir.

Asarda yana bir ona timsoli borki, uni tilga olmasdan o'ta olmaymiz. Orif oqsoqolning ayoli Xolposh xola bir emas ikki pahlavonday o'g'illarini urushning og'ziga uzatadi va bir kunda ikki pahlavonidan judo bo'ladi. Bunday og'ir dardni ko'tarish uchun onaga metindek iroda kerak bo'ladi. Farzandsizlik dog'ida kuygan kichik kelini xiyonat ko'chasiga kirganda onaning ahvolini tasavvur qilish qiyin emas. Bu onaning boshidan o'tkazgan qiyinchiliklarini, farzand dog'ida kuyganini hech bir kitobxon e'tiborsiz qoldirolmaydi va bu obraz qalblariga munis ona sifatida muhrlanib qoladi.

Lazakat xola Komil tabibning ayoli va farzand dog'ida kuygan yana bir ona bir ona timsolidir. O'g'lini urushga kuzatayotganda qayta-qayta takrorlagan gapi qalblarni larzaga soladi: "-Bolaginam yaqindagi narsani yaxshi ko'rmasdi! Holi nima kechadi endi"

Komil tabib esa qalbi pok, halol, xalq dardiga da'vo bo'luvchi odil tabib sifatida gavdalanadi. Zolim rais Umar zakunchi o'g'lini ayovsiz kaltaklaganda ham shikoyat qilmaydi, andishani ustun qo'yadi. Bunday insonlar har doim bizga namuna bo'lsa arziydi.

Asardagi yana bir qahramon Husan duma mardlik va qahramonlik timsolidir. U o'z uyidan Samarqandlik muallim va uning qiziga boshpana beradi, muallim noma'lum sabablarga ko'ra olib ketilgandan so'ng uning qizi Robiyaning boshini silab unga otalik qiladi. O'g'lini urushga jo'natgandan so'ng kolxoxda tinimsiz ishlaydi va frontdagilar uchun jonini ham ayamay qahramonlarcha halok bo'ladi.

Shomurod obrazi ham yoshlarga o'mak bo'ladigan mard, jasur o'g'lon sifatida gavdalanadi. Urushda fidokorona xizmat qilib, yaralanib qaytadi va xotinining xiyonatiga uchraydi. Shunga qaramay u yengilmaydi.

LITERARY CRITICISM

Qishloqdagi yaxshi insonlar yordami bilan o'g'lini yolg'iz o'zi katta qiladi va keyinchalik Robiyaga uylanib hayotining qolgan qismini o'y-hayollar girdobida o'tkazadi.

Ra'no obrazi ham kitobxonni o'ylantiradi. U aybdormidi? Aslida uni shu kuyga solgan urush aybdor emasmi? Ra'noning qilmishini baholashni kitobxonning xohishiga qo'yib beramiz. Shomurod urushga o'tlanayotgan paytdagi uning mungli nolasi turmush o'rtog'iga bo'lgan sadoqatdan darakdir desak bo'ladi:

“-Obketing!-Ra'no kelinoyimning bo'g'zidan bo'g'iq nido otilib chiqdi.- Obketing! Askarlarning kirchirini yuvaman. Jon Shomurod aka! Obketing!”

Bir umr vijdon azobida, Umar zakunchidan mehr va muhabbat ko'may, og'lining diydoriga zor bo'lib bu dunyodan ko'z yumadi.

Kimsan mard, jasur va tanti o'zbek o'g'loni timsolida tasvirlangan. Yolg'iz farzand bo'lishiga qaramay, ota-oansi tomonidan juda yaxshi tarbiyalangan va Vatan uchun jonini ham fido qiladi. Pok muhabbat savdosi boshiga tushadi va o'z muhabbati uchun kurashadi. Urushda yurgan vaqtida Robiyaga bo'lgan muhabbatini maktubi orqali ota-onasiga bayon qiladi va ular Robiyani o'g'liga unashtirib qo'yishadi. Urushda ham qahramonlarcha kurashadi va nemislarga asir tushad. Kimsanni dushmanlar qo'lida o'lim topish lahzasi har bir kitobxon qalbini larzaga solgan bo'lsa ajab emas. Bir nemis doktori Reyxning sovuq urgan askarlarini qaysi dori bilan qutqarib qolish bo'yicha asirlar bilan tajriba o'tkazadi va bir asirning chidamliligini minutlarda hisoblab chiqadi. Bunday manzarani o'qishni o'zi o'quvchidan katta jasorat talab qiladi. Asirlarni kiyimsiz daryoni muzini yorib muzday soladi va ularni qancha muddatga chidamliligini tekshiradi. Shu pautda bir onani farzandiadan ayirib olib borib suvga solishadi va ona barchadan ko'ra ko'proq vaqt chidaydi. Nemislar bir-birlariga qarab kulimsirashadi va ukolning ta'sir kuchi kuchliroq ekanini ta'kidlaydi. Ammo bu ukolning ta'siridan emas, balki onaning farzandidan ko'ngil uzolmayotganidan o'limga uzoqroq bardosh berishidir. Kimsan buni his qiladi va yana bir bor qalbida yovuz fashistlarga nisbatan nafrat hissini tuyadi. O'zining navbati kelganda u yana bir bor o'zbekning mard o'g'loni ekanini isbotlaydi. U shunchaki o'lmaydi, nemis doktorining hayotiga ham chek qo'yadi. U umrining oxirigacha Vataniga, ota-onasiga, sevikli yoriga sadoqatini va muhabbatini qalbida saqlab qoladi.

Robiya oqila, mehnatsevar, pokdil o'zbek qizi obrazida tasvirlangan. Onasidan erta ayrilgan Robiya muallim otasi bilan Samarqanddan Toshkentga “Qizil dehqon” kolxoziga kelishadi va kolxoz oqsoqoli ularni eng yaqin do'sti Husan dumani uyiga joylashtiradi. Otasini olib ketishgandan so'ng Husan duma va qora amma unga ota-onalik qilishadi va ular bilan birga yashaydi. Ushbu oilaning o'g'li Kimsan bilan ahdu paymon qiladi va uni yillar davomida kutadi. Kimsan urushdan qaytmaganidan keyin onasining xohishiga ko'ra tog'asi Shomurodga turmushga chiqadi va uning murg'ak go'dagiga onalik mehrini beradi. Bir umr qalbida birinchi muhabbatiga sadoqatini saqlaydi va uni qalbining tub-tubiga ko'madi. Yana bir o'g'il farzandli bo'ladi va umrining oxirigacha farzandlariga, nabiralarga sadoqat bilan xizmat qiladi.

Munavvar beozor, ma'suma qiz obrazida namoyon bo'lib, barcha kitobxonlarning ko'nglidan joy oladi. Muzaffarga bo'lgan pok sevgisi uchun kurashadi, ammo yetisholmaydi. Munavvardagi sevgiga sadoqat, onaga hurmat kabi fazilatlar o'zbekona urf-odatlariga mos bo'lib, hozirgi yoshlarimizga o'rnak bo'lsa arziydi.

Asardagi yana bir qahramonni tilga olmasak bo'lmaydi; hayot har doim ham yaxshiliklardan va yaxshi insonlardan iborat bo'lavermaydi.

Umar zakunchi obrazi haqida gap ketar ekan beixtiyor qalbimizni nafrat va g'azab egallaydi.

O'z kasbini chin dildan bajarishga urinayotganday ko'rinadigan bu inson ko'p odamlarning qalbiga ozor beradi, kasbini suiiste'mol qiladi. Frontda yurgan Shomurodning suyukli yori Ra'noni yo'ldan urib xiyonat ko'chasiga boshlaydi. Umar zakunchi o'zini kasbiga fidoiyday ko'rsatib, qishloqdagi yoshi kattalarni, yosh bolalarni va xalqni qiynaydi. Oxir oqibatda ularning g'azabiga uchraydi. Shikoyatlar tushishi natijasida u raislikdan bo'shaydi va qolgan umrini ham boshqalar ortidan fisqu fasod tarqatib o'tkazadi.

Xulosa. “Ikki eshik orasi” asarining tahlilga tortiladigan o'rinlari hisobsiz. Kitobni o'qish davomida o'quvchi yaxshilik bilan yomonlik orasidagi farqni anglay oladi, adolat va adovat o'rtasidagi kurashni ko'radi va xulosa chiqara oladi. Shuningdek, kitobxon vatanparlik, mehr-oqibat, fidokorlik tuyg'ularini o'rganadi.

O'tkir Hoshimovning “Ikki eshik orasi” asarida ichki kechinmalarni ifodalash usullari uning badiiy mahoratini va inson ruhiyatiga chuqur e'tiborini namoyon etadi. Muallif ichki monolog, psixologik tahlil va tasviri badiiy vositalardan foydalangan holda qahramonlarning ichki dunyosini jonli va aniq tasvirlaydi. Bu esa o'quvchida qahramonlarning hissiyotlarini chuqur his qilish imkonini yaratadi. Shuningdek, asarda inson ruhiyatining murakkabligi, qarama-qarshi tuyg'ular va ichki kurashlar ustuvor mavzu sifatida ko'tarilgan. O'tkir Hoshimovning ushbu asari o'zbek adabiyotida psixologik realizm yo'nalishining rivojlanishiga muhim hissa qo'shganligi bilan ahamiyatlidir.

ADABIYOTLAR:

LITERARY CRITICISM

1. O'tkir Hoshimov, "Ikki eshik orasi". "Yangi asr avlodi", 2018
2. Fuzaylova, N.A. (2024). Use technology in material design, lesson procedures, and assessment. *Innovative developments and research in education*, 3(33), 141-143.
3. Fuzaylova N.A. Genre in Academic Prose: What Makes Academic Prose Different from Other Varieties// *Spanish Journal of Innovation and Integrity*.—2023.—T.25.—C.34-37.
4. Nargiza Abdusamatovna Fuzaylova. (2024). Analysis of the expression and specific characteristics of neologisms in translation. *Ta'lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi*, 21(2), 175–180. Retrieved from <http://web-journal.ru/index.php/ilmiy/article/view/5109>
5. https://en.wikipedia.org/wiki/Machine_learning